

Overzicht taalbeschouwelijke focussen

1 > tekststructuur

Grammaticale focus	Voorbeelden van een fout tegen deze focus uit ons corpus	Extra uitleg
Een tekst indelen in inleiding, midden en slot	<i>Ik ben xx. Ik ben naar een bib in Tongeren geweest met school, we zijn te voet geweest. We moesten er een opdracht doen per twee, de opdracht hield in dat we boeken moesten zoeken en de codes moesten opschrijven want de codes van alle boeken stonden in een neppe kopie, want anders werden ze uitgeleend. Ik zat met xx in de groep. De hele klas was daar. Het was superleuk en fijn. De bib was groot en cool en iedereen was super lief. Er waren veel leuke boeken en dvd's en cd's. Ik vond de uitleg super goed en genoeg informatie. We gingen met mevrouw x ernaartoe. We waren er op maandag drieëntwintig oktober tijdens het tweede, derde en vierde lesuur. Ik vond het cool dat je je huiswerk kon maken op de computers in de bibliotheek, het waren er redelijk veel zodat er genoeg mensen iets konden opzoeken. Ik heb een paar kinderboeken gezien. Je kon die ook beluisteren met een cd die erbij zat. Boven lagen heel veel kookboeken die ik eigenlijk wel eens zou willen gebruiken om samen een lekker gerecht klaar te maken met mijn mama en papa. Het was</i>	Een tekst wordt best opgebouwd volgens de <u>IMS-structuur</u>. Je verdeelt je tekst in een inleiding, midden en slot. In de inleiding kondig je het onderwerp aan, maak je de lezer warm om verder te lezen, formuleer je een vraag en/of leg je uit wat aan bod zal komen in je tekst. In het midden leg je de kern uit. Je verdeelt het midden in samenhangende alinea's. In het slot geef je een besluit of samenvatting en/of het antwoord op de vraag uit de inleiding. Voor het teksttype 'verhaal' is dit niet van toepassing.

	een toffe namiddag en ik ga er zeker nog eens terug. Top dag!	
Het midden van de tekst indelen in alinea's	<i>Ik ben xx. Ik ben naar een bib in Tongeren geweest met school, we zijn te voet geweest. We moesten er een opdracht doen per twee, de opdracht hield in dat we boeken moesten zoeken en de codes moesten opschrijven want de codes van alle boeken stonden in een neppe kopie, want anders werden ze uitgeleend. Ik zat met xx in de groep. De hele klas was daar. Het was superleuk en fijn. De bib was groot en cool en iedereen was super lief. Er waren veel leuke boeken en dvd's en cd's. Ik vond de uitleg super goed en genoeg informatie. We gingen met mevrouw xx ernaartoe. We waren er op maandag drieëntwintig oktober tijdens het tweede, derde en vierde lesuur. Ik vond het cool dat je je huiswerk kon maken op de computers in de bibliotheek, het waren er redelijk veel zodat er genoeg mensen iets konden opzoeken. Ik heb een paar kinderboeken gezien. Je kon die ook beluisteren met een cd die erbij zat. Boven lagen heel veel kookboeken die ik eigenlijk wel eens zou willen gebruiken om samen een lekker gerecht klaar te maken met mijn mama en papa. Het was een toffe namiddag en ik ga er zeker nog eens terug. Top dag!</i>	Het midden van je tekst verdeel je in <u>samenhangende alinea's</u>. De topische vragen of w- en h-vragen (wie, wat, waar, wanneer, waarom, hoe...) kunnen helpen om het midden van de tekst in te delen in alinea's. Een alinea begint of eindigt met een kernzin die de kerngedachte van de alinea uitdrukt. De rest van de alinea werkt die kernzin verder uit, door toelichting, voorbeelden of argumenten te geven om de kernzin verder uit te leggen. Een alinea bevat minstens 3 zinnen, gemiddeld bevat een alinea 5 zinnen.

Niet elke zin op een nieuwe regel beginnen	<i>Beste mevrouw Jansen</i> <i>Morgen zal ik er niet zijn in de les.</i> <i>Van de dokter mag ik overmorgen weer naar school.</i> <i>Aangezien de toets morgen is zal ik deze niet kunnen maken.</i> <i>Wanneer kan ik deze toets dan inhalen?</i> <i>Groetjes</i> <i>Tom</i>	Je verdeelt het midden van je tekst in <u>samenhangende alinea's</u>. Een alinea bevat minstens 3 zinnen. Gemiddeld bestaat een alinea uit 5 zinnen. Bij kortere teksttypes, zoals een e-mail, kan dit variëren.
In een e-mail of brief een correcte aanspreking en afsluitende begroeting formuleren	<i>Dag mvr. Smets</i> <i>Beste leerkracht Katrien</i> <i>Hey mevrouw van het dierenasiel</i> <i>Bye!</i>	In een <u>brief of e-mail</u> naar een (onbekende) volwassene zijn "Beste mevrouw" of "Dag mijnheer" met familienaam en "Met vriendelijke groeten" gebruikelijk. 'Hey', 'hoi', 'bye' of 'ciao' passen niet in een mail naar een onbekende volwassene. Ook 'beste' zonder mijnheer/mevrouw wordt veelal als ongepast beschouwd. In Vlaanderen is het de afspraak dat er geen komma na de aanspreking en de afsluitende begroeting staat. Kies je ervoor om toch een komma te plaatsen, dan krijgt de eerste zin van de brief of e-mail geen hoofdletter.
Witregel plaatsen tussen alinea's	<i>Dag mevrouw, ik zal vandaag niet kunnen aanwezig zijn wegens ziekte. Mijn vraag is wanneer zou ik de toets kunnen inhalen? [naam]</i>	Je gebruikt bij voorkeur <u>witregels</u> om de verdeling van de tekst in alinea's duidelijk te maken voor een lezer. Na de aanspreking en voor de

		afsluitende begroeting in een brief of e-mail moet ook een witregel geplaatst worden.
Signaalwoorden gebruiken om de samenhang zichtbaar te maken	<i>Je zult geschokt zijn dat je de deze brief hebt gevonden. Ik ben xx die in het internaat zit en hoe heet jij eigenlijk.</i> <i>Het internaat bij mij was niet altijd zo leuk. De schoolbegeleider is heel streng en geeft makkelijk straffen uit. Hij had zelfs al iemand in het ziekenhuis geslagen. We hadden nooit zin om te eten. Het was altijd koud en niet zo lekker. De straffen zijn waarschijnlijk anders dan bij jullie maar meestal sloten ze ons om in de donkere enge kelder . Fysiek geweld was er zeker bij. De kamer die ik had was heel vuil en niet goed beveiligd.</i> <i>Ik ben zelf 13 jaar en heb 1 broer. Ik doe voetbal en buiten en buiten ravotten met vrienden vind ik ook leuk. Gamen vind ik ook leuk. School vind ik leuk omdat ik met mijn vrienden ben . Skaten vindt ik ook heel leuk . mijn ouders en mijn kat wonen in Niel in het weekend kan ik er altijd heen .Dus het weekend was de leukste tijd die ik altijd had want ik hoefde niet op het internaat te zijn. Mijn ouders waren dus de beste ze helpen me veel.</i>	<u>Signaalwoorden</u> zijn kleine woordjes die de samenhang in de tekst zichtbaar maken. We noemen ze ook verbindingswoorden of structuuraanduiders. Ze geven een signaal aan de lezer. Bijvoorbeeld: hier komt een nieuw argument. Of: nu ga ik het tegengestelde uitleggen. Of: nu leg ik uit wat de oorzaken zijn. Signaalwoorden maken je tekst duidelijker en aantrekkelijker voor de lezer. We delen signaalwoorden in volgens het verband dat ze uitdrukken. • Opsomming: ten eerste, ten tweede, allereerst, om te beginnen, bovendien, ook, daarnaast, als laatste, tot slot, ... • Tegenstelling: maar, echter, toch, hoewel, integendeel, in tegenstelling tot, ... • Vergelijking: zo, net, als, ... • Voorbeeld: bijvoorbeeld, denk aan, een voorbeeld is, ... • Oorzaak of reden: omdat, daarom, om die reden, want, daardoor, zodat, ten gevolge van, ... • Tijdsverloop, chronologie: eerst, tijdens, nadat, vervolgens, uiteindelijk, tot slot, ... • Samenvatting of conclusie: dus, kortom, hieruit blijkt dat, ...

Het onderwerp binnen de alinea voldoende uitwerken, alinea's van slechts één zin vermijden

Op reis naar Tokio

Ik wil wel graag op vakantie in Tokio. Ze leven wel in de toekomst!

De technologie daar is interessanter dan in andere landen.

Als eerste wil ik een capsule als ik alleen op reis ga. Ze zijn erg goedkoop en modern. Anders wil ik wel een hotel als ik met familie of vrienden ga.

Daarna wil ik gaan winkelen voor souvenirs. Graag in Shibuya of Shinjuku.

Als laatste wil ik zo veel mogelijk streetfood proberen. Mochi of Japanse snoep lijkt me wel lekker.

Ik wil gaan tijdens de kerstvakantie. Dan zijn de straten versierd en kan het ook sneeuwen!

Een alinea begint of eindigt met een kernzin. De rest van de alinea werkt die kernzin verder uit, door toelichting, voorbeelden of argumenten te geven om de kernzin verder uit te leggen. Een alinea bevat minstens 3 zinnen, gemiddeld bevat een alinea 5 zinnen.

Variëren in signaalwoorden om de samenhang zichtbaar te maken	<i>Ik zou de tafel anders zetten, <u>want</u> de mensen die achterom kijken kunnen moeilijker kijken naar het bord. Ik zou geen ronde tafels in het klaslokaal zetten, <u>want</u> dat lijkt me irritant om mee te werken. Ik vind dat de bureau van de leerkracht aan de juiste kant staat, <u>want</u> dan heeft ze zicht op iedereen. Ik vind dat het bord ook goed hangt, <u>want</u> iedereen kan het bord zien als ze naar voor kijken.</i>	Zie 'signaalwoorden gebruiken'. Je varieert best in je keuze van signaalwoorden, in plaats van telkens hetzelfde signaalwoord te gebruiken.
In elke alinea één kerngedachte uitwerken	<i>Ik wil graag geen brillen meer dragen. Ik ga ook meer computer zijn. Ik ben toen op zeeklassen gegaan. Dat waren leuke momenten!!! Ik sliep met dezelfde leerling op zeeklassen dan op sportklassen. Het was super om 3 jaar op deze school kunnen zijn.</i> <i>Maar het eerste jaar was toch nog moeilijk want ik was best verdrietig dat ik mijn oude vriend niet meer bij mij had. nu ben ik super blij en hoop dat middelbaar leuk wordt. Zelfs toen ik van school veranderde was het toch pijnlijk maar het wende. In het derde was het toch voor mij raar. In het vierde was het leuk toen leerden we kommagetallen en deden we circuit van rekenen van wetenschap en spelling.</i> <i>Da was top. Het was ook grappig toen Sinterklaas en het snoep werd van de ramen gegooid. Dan in</i>	Per alinea werk je één kerngedachte uit. Die formuleer je in een kernzin aan het begin of einde van de alinea. De rest van de alinea geeft meer uitleg bij die kernzin. Voor een nieuwe kerngedachte begin je een nieuwe alinea. Het is afgeraden om meerdere kerngedachten in één alinea uit te werken, dat maakt je tekst onsamenhangend.

	<i>het vijfde toen leerden we nieuwe vakken zoals frans, typ 10</i>	
--	---	--